

trædelsen har fundet sted. Det gælder f.eks. straffelovens bestemmelser om drab, vold, røveri mv.

For så vidt angår særlovgivningen er udgangspunktet, at straffebestemmelser i særlovgivningen normalt er territorialt begrænsede til handlinger foretaget her i landet. Baggrunden herfor er, at særlovgivningen normalt tager sigte på at normere pligter, der skal iagttages her i landet. Det gælder f.eks. for strafsanktionerede påbud og forbud i love om skove, veje, vandløb, ferskvandsfiskeri, jagt, byggeri, leje, brandvæsen, natur- og byggefredning, kystbeskyttelse mv.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 81-86.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Indledende bemærkninger

3.1.1. Jurisdiktionsudvalget foreslår en række ændringer og præciseringer af rammerne for dansk straffemyndighed, jf. nærmere nedenfor. Udvalget har ved udformning af sit forslag taget udgangspunkt i det grundlæggende hensyn til at sikre håndhævelsen af dansk lovgivning over for personer, som begår lovovertrædelser, der krænker den danske stat, fordi overtrædelsen begås på dansk territorium (*territorialprincippet*), eller har virkning på dansk territorium (*virkningsprincippet*), uanset at overtrædelsen finder sted uden for landets grænser.

Udvalget har endvidere inddraget hensynet til at sikre en effektiv retshåndhævelse i forhold til overtrædelse af danske straffebestemmelser i udlandet, når gerningsmanden i kraft af sit statsborgerskab, bopæl mv. har tilknytning til den danske stat (*det aktive personalprincip*), eller når ofret har en sådan tilknytning til Danmark (*det passive personalprincip*). Udvalgets forslag tager tillige sigte på at sikre de retshåndhævende myndigheder i Danmark tilstrækkelige mulighed til at gennemføre straffesager om handlinger, der krænker statens særlige interesser (*beskyttelsesprincippet*), eller som omfatter sådanne alvorlige forbrydelser, der findes at burde retsforfølges, uanset at hverken gerningsmand eller offer har nogen nærmere tilknytning til domslandet (*universalprincippet*).

Det er udvalgets grundlæggende opfattelse, at straffelovens jurisdiktionsbestemmelser i videst mulig omfang bør være generelle regler, der finder anvendelse i forhold til alle typer af strafbare handlinger. Kun hvis der foreligger særlige omstændigheder, der gør, at hensynet til en hensigtsmæssig afgrænsning af dansk straffemyndighed ikke i tilstrækkelig grad kan tilgodeses gennem generelle bestemmelser, bør der udformes særlige jurisdiktionsbestemmelser.

3.1.2. Justitsministeriet er enig i udvalgets generelle overvejelser, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med udvalgets forslag. Der henvises til indholdet af de nærmere forslag nedenfor under pkt. 3.2-3.11.

3.2. Territorialprincippet

3.2.1. Jurisdiktionsudvalget foreslår, at territorialprincippet (jf. den gældende bestemmelse i straffelovens § 6, nr. 1) fortsat bør være udgangspunktet for dansk straffemyndighed, der således også fremover bør omfatte alle handlinger foretaget på dansk land-, sø- og luftterritorium. Dansk straffemyndighed bør endvidere som hidtil omfatte handlinger foretaget om bord på danske fartøjer (skibe og fly), jf. flagstatsprincippet (jf. de gældende bestemmelser i straffelovens § 6, nr. 2 og 3).

Udvalget har nærmere overvejet, om straffemyndigheden i forhold til fartøjer fortsat bør hvile på et formelt tilknytningskriterium (fartøjets registreringsforhold), eller om der fremover i stedet bør lægges vægt på det reelle ejerforhold.

Udvalget anfører, at det formelle tilknytningskriterium har den fordel, at der sikres dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor andre stater på grund af en ringe tilknytning til en lovovertrædelse ikke har nogen reel interesse i at gennemføre en straffesag om kriminalitet begået om bord på et dansk indregistreret skib. Udvalget finder endvidere, at det formelle tilknytningskriterium ikke i praksis medfører risiko for, at den reelle ejer af et fartøj kan unddrage sig et strafansvar. Udvalget henviser herudover til, at det ville medføre en meget kompliceret lovgivning, hvis straffemyndighed over et fartøj knyttes til en anden stat end den formelle flagstat.

Udvalget foreslår på den anførte baggrund ikke ændringer af det gældende tilknytningskriterium, der efter udvalgets opfattelse er klart og enkelt. I de tilfælde, hvor et fartøj ikke er registreringspligtigt, forudsætter udvalget, at der som hidtil vil kunne lægges vægt på, om ejeren eller brugeren har tilknytning til Danmark.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 221-225.

3.2.2. Udvalget foreslår en videreførelse af sondringen mellem handlinger foretaget uden for *folkeretligt anerkendt område* henholdsvis inden for et sådant fremmed område. Udvalget foreslår dog, at udtrykket »folkeretligt anerkendt område« erstattes med det mere tidssvarende udtryk »myndighedsområde«. Der tilsigtes herved ingen indholdsmæssig ændring af rækkevidden af dansk straffemyndighed.